

DVEŘE

AKTIVITA: NEJSTARŠÍ VĚC

Anotace:	Žáci se prostřednictvím filmu seznamují s významem rodinných tradic. Zjišťují, že tradice mohou mít pro společenství lidí velkou stmelovací funkci a v krizových momentech dokonce pomáhají překonat složité životní události. Díky aktivitě žáci odkryjí část své rodinné historie a naučí se představit ji ostatním. Zároveň selepší v naslouchání příběhů dalších žáků.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, umění a kultura OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, estetické vzdělávání
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZV), VMEGS OV: OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	13+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none"> ▪ se naučí prezentovat svou rodinnou historii ▪ se zdokonalí v empatii a naslouchání ▪ vytvoří souhrnné hodnocení filmu
Délka:	45 min. (včetně projekce filmu), domácí příprava před hodinou
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tabule/flipchart ▪ předmět přinesený z domova ▪ lepicí papírky (dle potřeby)
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadáme žákům domácí úkol. Sdělíme jim, ať si na příští hodinu přinesou nejstarší předmět (nebo jeho fotografii), který doma najdou. Zároveň je požádáme, ať si o něm zjistí od rodičů či prarodičů bližší informace – například komu patřil, jak se v rodině objevil, jak je starý, co pro rodinu znamená. 2. Na začátku hodiny se posadíme do kruhu a navodíme přátelskou atmosféru. Zeptáme se žáků,

jestli si každý přinesl svoji nejstarší věc. Sdělíme jim, že si o ní nyní budeme povídat.

3. Každý svou věc představí ostatním a řekne, co pro jejich rodinu znamená. Jako první ji představí vyučující, aby žáci viděli, jak postupovat. Nakonec se žáků ptáme: *Váže se přinesený předmět k nějaké tradici? Je pro vás předmět vzpomínkou na nějakou osobu, událost apod.? Máte nějakou rodinnou tradici?*
4. Následuje **projekce filmu**.
5. Dostatečný prostor věnujeme reflexi filmu. Bezprostředně po projekci provedeme stručnou reflexi emocí žáků pomocí metody jednoho slova. Vyzveme žáky, aby pomocí jednoho slova popsali pocity, které v nich film vyvolal. Nekomentujeme ani nehodnotíme jednotlivé odpovědi. Slova zapisujeme na tabuli. Pokud se určité slovo opakuje, uděláme k němu čárku. Můžeme pak vidět, jak film působil na třídu jako celek. Pokud vycítíme, že atmosféra ve třídě vyžaduje po filmu ticho, vyzveme žáky, aby své slovo napsali na lepicí papírek a umístili ho na tabuli s tím, že mohou přemýšlet nad tím, do blízkosti kterého slova svých spolužáků svůj papírek umístí.
Poznámka: Reflexi doporučujeme provést bezprostředně po zhlédnutí filmu hlavně z toho důvodu, že se jedná o velmi těžké téma – smrt mladé dívky.
6. Následně navážeme metodou I.N.S.E.R.T. Metoda pracuje se znaménky plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?), která napíšeme na tabuli. Ke znaménku plus žáci uvádějí to, co na filmu vnímají jako pozitivní, ke znaménku minus naopak to, co vnímají jako negativní. U vykřičníku žáci hovoří o tom, co považují ve filmu za jeho nejsilnější část. Otazník umožňuje klást otázky. Odpovědi na ně pak lze poskytnout různými způsoby: od společného hledání přes zadání práce na příští hodinu až po možnost, že odpovíme sami pomocí informačních textů.
Poznámka: Další metody reflexe emocí najdete v informačním textu *Jak na reflexi emocí po filmové projekci*.

Reflexe:

Při závěrečné reflexi se vrátíme k ději filmu a rozebereme s žáky konkrétní tradici v rodině Leny. Dveře, tato rodinná relikvie, byla pro jejich rodinu natolik důležitá, že se pro ně otec vrátil i přes zdraví ohrožující pobyt v radioaktivní oblasti. Podle jejich rodinné tradice totiž těsně po smrti uloží nebožtíka na dveře svého domu. Ptáme se žáků například: *Jaké důvody měl otec vydat se pro staré dveře? Myslíte si, že jim jejich rodinná tradice pomohla v těžké životní situaci?* Vedeme žáky k myšlence, že různé zvyklosti mohou mít pro společenství lidí významnou stmelovací funkci a mohou jim usnadnit překonat obtížné životní momenty.

Poznámka: Více informací o rodinné tradici Leny naleznete v informačním textu *Otázky a odpovědi k filmu*.

Zkušenosti z praxe:

Film jsem pouštěl žákům devátého ročníku. Velmi je zaujal. Úvodní aktivitu jsme realizovali bez donesení předmětů z domova, pouze jsme si povídali o nejstarších předmětech, které doma máme. I tak to bylo zajímavé sdílení. Nejzajímavější na reflexi emocí bylo různé vnímání pasáže, kdy se tatínek vrací do nebezpečné zóny pro dveře. Žáci to vnímali ze zcela odlišných úhlů pohledu. Někteří návrat pro dveře vnímali jako negativní čin (ohrozil sebe i ostatní), jiní naopak jako pozitivní věc (byli dojatí, že se pro dveře vrátil, že to pro svou dceru udělal). Při reflexi několikrát zaznělo, že je důležité takový příběh vidět z důvodu povědomí o tom, že se něco takového v minulosti stalo. Časově i metodicky mi lekce skvěle pasovala na jednu vyučovací hodinu.

Bohuslav Sedláček, Základní škola Vsetín, Rokytnice